

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
**Національний університет водного господарства та
природокористування**

Навчально-науковий інститут права
Кафедра конституційного права та галузевих дисциплін

07-02- 34

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

«Основи правознавства»
для студентів спеціальності
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
денної форми навчання

Рекомендовано науково -
методичною комісією

зі спеціальності

«Документознавство»
від 24 січня 2017 р.

Рівне – 2017

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи правознавство» для студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» денної форми навчання /Дробуш І.В., Пасічнюк В.Б. – Рівне: НУВГП, 2017. – 21 с.

Упорядники: Дробуш Ірина Вікторівна, кандидат юридичних наук, професор кафедри конституційного права та галузевих дисциплін; Пасічнюк Василь Борисович, старший викладач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Відповідальний за випуск: Міщук І.В., к.ю.н., в.о завідувача кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Зміст

Передмова.....	3
1. Опис навчальної дисципліни та її структура.....	4
1.1. Опис навчальної дисципліни.....	4
1.2. Тематика практичних занять.....	5
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики.....	5
1.4. Критерії та шкала оцінювання.....	6
2. Плани практичних занять.....	7
3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	16
4. Рекомендована література.....	18

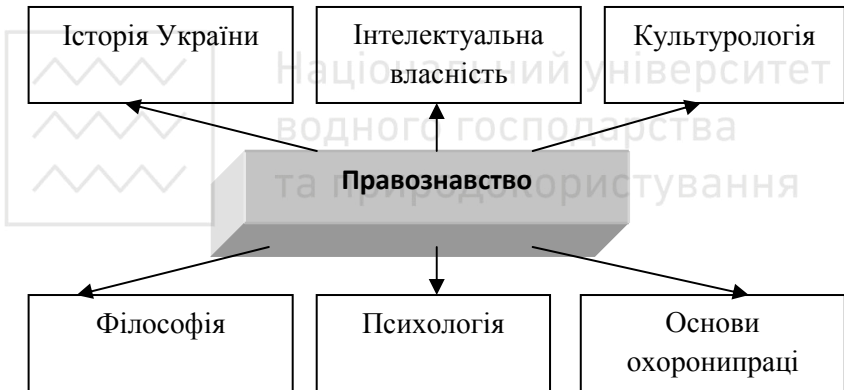
© Дробуш І.В.,
Пасічнюк В.Б., 2017
© НУВГП, 2017.

Передмова

Правознавство – це фундаментальна загальнотеоретична юридична наука, що досліджує головні закономірності виникнення, розвитку і функціонування держави і права, головні наукові поняття, категорії і теоретичні конструкції юриспруденції, здійснює методологічне забезпечення юриспруденції, її взаємозв'язок з іншими науками.

Взаємозв'язки навчальної дисципліни «Правознавство» з іншими дисциплінами, які передують її вивченню та які спираються на її вивчення, представлені наступною схемою.

Правознавство складається з теорії держави, теорії права та галузей права, що розмежовані предметом і методом правового регулювання (кримінального, трудового, цивільного, адміністративного, сімейного).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

1. Системні знання з усього теоретичного курсу.
2. Проблеми історико-теоретичного характеру.
3. Зміст основних понять та категорій.

4. Основні проблеми державотворення, теорії демократії.

5. Питання статусу людини і громадянина.
6. Структуру та елементи системи права.
7. Особливості національних правових систем.

Вміти:

1. Вирішувати завдання з основ адміністративного, фінансового, банківського, цивільного, трудового, аграрного, земельного, екологічного та кримінального законодавства.
2. Застосовувати на практиці норми різних галузей права.
3. Реалізовувати суб'єктивні права та юридичні обов'язки.
4. Володіти навиками роботи й аналізу текстів Конституції України кодексів та законів нашої держави з метою правильної оцінки правових ситуацій та правовідносин, що виникають у повсякденному житті й при виконанні службових обов'язків.
5. Аналізувати основні проблеми становлення правової системи України, правового забезпечення розвитку громадянського суспільства, економічної різноманітності у демократичній, соціальній, правовій державі.

1. Опис навчальної дисципліни та її структура.

1.1. Опис навчальної дисципліни.

Дисципліна - вибіркова , рік навчання -1-й, семестр-2-й;
лекцій – 16 год.; практичних – 14 год.; самостійна робота – 60 год. Вид контролю - залік.

1.2. Тематика практичних занять

№	Теми практичних занять	К-сть годин	
		Д.ф.	З.ф.
1.	ТЕМА 1. ДЕРЖАВА: ПРИЧИНИ ТА ТЕОРІЇ ВИНИКНЕННЯ	1	
2.	ТЕМА 2. ФОРМА ДЕРЖАВИ	1	
3.	ТЕМА 3. СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	1	
4.	ТЕМА 4. ПРАВО: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, ФУНКЦІЇ,	1	

	ПРИНЦИПИ, СПІВВІДНОШЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО І СУБ'ЄКТИВНОГО ПРАВА		
5.	ТЕМА 5. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	2	
6.	ТЕМА 6. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	2	1
7.	ТЕМА 7. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА	2	1
8.	ТЕМА 8. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА	1	
9.	ТЕМА 9. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	1	1
10.	ТЕМА 10. ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.	2	1
11.	ТЕМА 11. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	1	
12.	ТЕМА 12. ОСНОВИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА.	1	
	Всього	16	4

1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- оцінювання роботи студента на лекціях;
- усного опитування на практичних заняттях, оцінки розв'язання ситуаційних завдань та участі у обговоренні проблемних питань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Теорія держави і права» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних занять;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог; 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру ;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Зараховано
82-89 балів	
74-81 балів	
64-73 балів	
60-63 балів	

35-59 балів	Незараховано з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

ТЕМА 1. ДЕРЖАВА: ПРИЧИНИ ТА ТЕОРІЇ ВИНИКНЕННЯ

ПЛАН

1. Поняття держави.
2. Причини та умови виникнення держави.
3. Ознаки держави.
4. Функції держави.
5. Теорії виникнення держав, їх загальна характеристика.

Література до теми:[13, 15, 18, 19, 44]

Основні терміни та поняття:

держава, патріархальна теорія, теологічна теорія, органічна теорія, марксистська теорія, первісне суспільство, територіальна організація суспільства, теорія виникнення держави, психологічна теорія, ознаки держави, символи держави, суверенітет, нація, народ, громадянство.

Контрольні питання:

1. Назвіть та охарактеризуйте основні теорії походження держави.
2. Визначте поняття, ознаки та сутність держави.
3. Охарактеризуйте типи держави.
4. Надайте загальну характеристику і поняття форми держави.
5. Охарактеризуйте психологічну теорію виникнення держави.

ТЕМА 2. ФОРМА ДЕРЖАВИ

ПЛАН

1. Поняття форми держави.
2. Форма державного управління.
3. Форма державного устрою.
4. Державний режим.

Література до теми: [26, 31, 35, 44, 45, 46]

Основні терміни та поняття: державний лад, форма державного правління, форма державного устрою, політичний режим, монархія, абсолютна монархія, конституційна монархія, дуалістична монархія, республіка, парламентська республіка, президентська республіка, змішана республіка, унітарна держава, федерація, конфедерація, демократичний політичний режим, авторитарний політичний режим.

Контрольні питання:

1. Надайте загальну характеристику і поняття форми держави.
2. Охарактеризуйте форми державного територіального устрою
3. Охарактеризуйте форми державно-правового режиму.
4. Що таке республіка? Які характерні особливості їй приаманні?
5. Назвіть особливості елементів форми Української держави.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

ТЕМА 3. СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ І ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

ПЛАН

1. Історія розвитку поняття громадянського суспільства.
2. Поняття та ознаки громадянського суспільства.
3. Поняття і ознаки правової держави.
4. Співвідношення громадянського суспільства і правової держави.
5. Основні напрямки формування громадянського суспільства і правової держави в Україні.
6. Поняття громадянства

Література до теми: [46, 45, 44, 35, 31, 26]

Основні терміни та поняття: громадянське суспільство, громадянство, біженці, апатриди, біпатриди, правова держава.

Контрольні питання:

1. Дайте визначення громадянського суспільства.

2. Перерахуйте принципи і ознаки громадянського суспільства.
3. Перерахуйте принципи і ознаки правової держави.

ТЕМА 4. ПРАВО: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, ФУНКЦІЇ, ПРИНЦИПИ, СПІВВІДНОШЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО І СУБ'ЄКТИВНОГО ПРАВА

ПЛАН

1. Передумови походження та етапи формування права. Історичні типи права та їх характеристика
2. Поняття права.
3. Ознаки права.
4. Функції права.
5. Принципи права.
6. Співвідношення об'єктивного і суб'єктивного права.

Література до теми: [13, 15, 18, 19, 23, 26]

Основні терміни та поняття:

Право. Нормативність. Системність. Спеціально-юридичні функції права. Свобода. Рівність. Справедливість. Зміст права. Основні ознаки права. Загально-соціальні функції права. Об'єктивне право. Суб'єктивне право. Приватне і публічне право. Матеріальне і процесуальне право. Регулятивне та охоронне право.

Контрольні питання:

1. Розкрийте типологію права.
2. В чому полягає цінність права як історичного явища?
3. Які функції виконує право у суспільстві?
4. Хто є суб'єктами законодавчої ініціативи в Україні?
5. Які форми права Ви знаєте?
6. Розкрийте принципи правотворчої діяльності.
7. Розкрийте сутність дії нормативно-правового акту у часі.
8. Чому розподіл права на об'єктивне і суб'єктивне вважається теоретичним.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3 ТЕМА 5. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ПЛАН

1. Конституційне право – провідна роль національного права. Історичні передумови розвитку конституційного процесу в Україні.
2. Загальні засади конституційного ладу в Україні.
3. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Референдум та його види.
4. Виборче право та виборча система в Україні.
5. Конституційні права, свободи та обов'язки, гарантії їх здійснення.
6. Територіальний устрій держави.

Література до теми:[15, 17-21, 24, 26, 29, 30]

Основні терміни та поняття:

Визначення конституційного права. Історія розвитку. Засади конституційного процесу в Україні. Народовладдя. Референдум. Виборче право. Виборча система. Конституційні права. Конституційні обов'язки.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте правовий статус біженців в Україні.
2. Депутатський запит і депутатське звернення.
3. Поняття правової охорони Конституції, її форми.
4. Культурні права людини і громадянина в Україні.
5. Правовий статус іноземців в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ТРУДОВОГО, СІМЕЙНОГО, АДМІНІСТРАТИВНОГО, КРИМІНАЛЬНОГО, ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

ТЕМА 6: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ПЛАН

1. Цивільне право України: поняття та система.
2. Загальна характеристика цивільного законодавства.
3. Цивільно-правові відносини: поняття, елементи і види.
4. Суб'єкти цивільно-правових відносин.
5. Об'єкти цивільно-правових відносин.
6. Поняття, форми та захист власності в Україні.

7. Зобов'язальне право: поняття та підстави виникнення зобов'язань.

8. Спадкування та його види.

Література до теми:[17-21, 28, 29, 30, 34]

Основні терміни та поняття:

Цивільне право України. Цивільно-правові відносини: поняття, елементи і види. Суб'єкти цивільно-правових відносин. Об'єкти цивільно-правові відносини. Поняття, форми та захист власності в Україні. Зобов'язальне право: поняття, підстави виникнення зобов'язань. Спадкування та його види.

Контрольні питання:

1. Який обсяг прав є в опікуна та в піклувальника?
2. Який орган приймає рішення про обмеження дієздатності?
3. Чи можна поновити обсяг дієздатності і в якому порядку це відбувається?
4. В яких випадках та в якому порядку фізична особа може бути визнана обмежено дієздатною чи недієздатною?
5. Що собою являє інститут «представництва»?
7. Які способи захисту цивільних прав ви знаєте?
8. Що мається на увазі під поняттями «правочин» та «угода»?
9. Хто виступає сторонами у зобов'язанні?
10. Які ви можете навести приклади реальних договорів?
11. До яких видів договорів застосовується письмова, нотаріально посвідчена форма договору?
12. Назвіть види забезпечення виконання зобов'язань. З якою метою вони застосовуються?

ТЕМА 7. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА

ПЛАН

1. Трудове право, як галузь права: поняття, система, предмет і метод правового регулювання.
2. Джерела трудового права України, їх загальна характеристика.
3. Трудовий договір: поняття, види, підстави укладання та розірвання, випробувальний термін.
4. Робочий час та час відпочинку згідно законодавства України.
5. Особливості трудової діяльності неповнолітніх.

6. Трудова дисципліна та методи її забезпечення.
7. Поняття трудових спорів, їх види та причини виникнення.

Література до теми:[17-21, 28, 29, 30, 34]

Основні терміни та поняття:

Поняття трудового права. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю. Трудовий договір. Контракт. Робочий час. Час відпочинку. Матеріальна та дисциплінарна відповідальність. Трудова дисципліна. Охорона праці.

Контрольні питання:

1. Загальне і спеціальне законодавство про працю.
2. Порядок ведення трудової книжки працівника.
3. Який порядок розірвання трудового договору у зв'язку із невиконанням роботодавцем своїх обов'язків?
4. Охарактеризуйте підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника підприємства або уповноваженого ним органу?
5. Охарактеризуйте міжнародно-правове регулювання праці.
6. Дайте визначення категорії «Охорона праці».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

ТЕМА 8. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА

ПЛАН

1. Поняття та принципи сімейного права.
2. Основні завдання сімейного законодавства України.
3. Поняття шлюбу та сім'ї. Право на шлюб та сім'ю та умови його реалізації.
4. Порядок укладання та реєстрації шлюбу. Шлюбний контракт. Підстави та порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним.
5. Майнові права та обов'язки подружжя. Взаємні права та обов'язки батьків та дітей. Реєстрація батьківства. Позбавлення батьківських прав.
6. Опіка та піклування. Правове регулювання усиновлення. Державна допомога сім'ям з дітьми. Встановлення батьківства.

Література до теми:[1, 29, 35, 37, 46]

Основні терміни та поняття:Сімейний кодекс України, опіка, піклування, шлюб, спільна сумісна власність, подружжя, розірвання шлюбу, лінії споріднення.

Контрольні питання:

1. Що слід розуміти під сім'єю за Сімейним кодексом України?
2. В чому полягають особливості сімейних відносин?
3. Які норми сімейних відносин визначають засади та джерела їх правового регулювання?
4. Як можна визначити сімейне право?
5. Що є джерелами сімейного права?
6. З яких розділів складається Сімейний кодекс України?
7. Який існує порядок укладення шлюбу?
8. Що таке заручини?
9. Які ви знаєте підстави для недійсності шлюбу?

ТЕМА 9. ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ПЛАН

1. Поняття державного управління.
2. Державна служба: поняття, правовий статус державних службовців.
3. Поняття, предмет і метод адміністративного права.
4. Джерела адміністративного права.
5. Адміністративні правовідносини.
6. Адміністративне деліктне право.
7. Поняття адміністративної відповідальності. Адміністративна відповідальність неповнолітніх. Адміністративне судочинство. Адміністративне стягнення.

Література до теми: [1-6, 8, 9, 10, 21, 26, 28, 30]

Основні терміни та поняття:

Державне управління. Державна служба. Адміністративне право. Адміністративна відповідальність. Адміністративні правовідносини. Державний службовець. Посада. Кабінет міністрів України. Виконавча влада.

Контрольні питання:

1. Поняття державного управління та співвідношення його з виконавчою владою.
2. Характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення
3. Що таке адміністративні правовідносини? Назвіть їх структуру.
4. Охарактеризуйте адміністративне деліктне право, його предмет і метод правового регулювання.

6. Назвіть органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
7. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

ТЕМА 10. ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

ПЛАН

1. Поняття кримінального права.
2. Характеристика кримінального кодексу України.
3. Поняття злочину, його види, ознаки.
4. Склад злочину. Стадії вчинення злочину.
5. Співучасть у вчиненні злочину.
6. Кримінальна відповідальність та її підстави.
7. Кримінальне покарання та його види.
8. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Література до теми: [1-6, 8, 9, 10, 21, 26, 28, 30]

Основні терміни та поняття:

Кримінальне право. Кримінальний кодекс. Злочин. Склад злочину. Стадії вчинення злочину. Співучасть. Кримінальне покарання. Кримінальна відповідальність. Кримінально-процесуальний кодекс. Кримінальне покарання.

Контрольні питання:

1. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.
2. Поняття та ознаки злочину. Поняття складу злочину. Стадії злочину.
3. Що таке співучасть у злочині?
4. Назвіть види кримінальних покарань.
5. Охарактеризуйте поняття неосудності.
6. В чому особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх?
7. Що таке суб'єктивна сторона злочину?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

ТЕМА 11. ОСНОВИ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНИ

ПЛАН

1. Поняття, предмет, метод та система права соціального забезпечення.
2. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.
3. Пенсійне забезпечення окремих категорій осіб.
4. Обов'язкове державне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням.
5. Загально обов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.
6. Соціальний захист ветеранів війни, інвалідів, ветеранів праці та інших осіб похилого віку.

Література до теми: [17-21, 28, 29, 30, 34]

Основні терміни та поняття:

Право соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Пенсійне забезпечення окремих категорій осіб. Обов'язкове державне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття.

Контрольні питання:

1. Конституція України – правова засада регулювання соціально-трудових відносин.
2. Система недержавного пенсійного забезпечення.
3. Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії.
4. Пенсії за вислугу років: суб'єкти, підстави, порядок призначення.
5. Поняття, види та порядок надання соціальних послуг.
6. Види та загальна характеристика державних допомог сім'ям з дітьми.

ТЕМА 12. ОСНОВИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ПЛАН

1. Господарське право України як галузь права.
2. Господарські правовідносини.
3. Підприємство як організаційна форма господарювання.
4. Господарські зобов'язання.

5. Відповідальність за правопорушення у сфері господарювання.
6. Особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання.

Основні терміни та поняття:

Господарське право. Господарські правовідносини. Господарські зобов'язання. Господарський договір. Фізична особа-підприємець.

Контрольні питання:

1. Поняття господарського законодавства та його особливості.
2. Види господарсько-правових норм.
3. Система господарського законодавства.
4. Основні напрямки удосконалення господарського законодавства.
5. Роль господарської практики в удосконаленні господарського законодавства.
6. Види господарських товариств.
7. Майно та майнові права у господарському товаристві

3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає пошук та опрацювання рекомендованої літератури та підготовку рефератів спрямованих на розвиток самостійності та ініціативності.

Теми рефератів з дисципліни «Правознавство»

1. Держава як закономірний результат розвитку соціальної організації.
2. Загальне та особливе у виникненні держави.
3. Особливості монархічної форми правління.
4. Особливості та різновиди республіканської форми правління в сучасному світі.
5. Особливості федеративного устрою окремих держав.
6. Різновиди демократичного державного режиму.
7. Забезпечення реалізації прав і свобод громадян – одна із основних функцій правової держави.
8. Співвідношення функцій держави та функцій органів держави.
9. Співвідношення форми і механізму держави.
10. Актуальні напрямки перебудови і подальшого формування державного механізму в Україні.
11. Місце і роль міліції (поліції) у механізмі Української держави.
12. Громадянське суспільство: характеристика

13. Поняття і ознаки правової держави.

16. Співвідношення громадянського суспільства і правової держави.

17. Характеристика основних історичних типів права.

18. Співвідношення права з іншими соціальними явищами.

19. Сутність права як певної міри свободи.

20. Соціальна цінність об'єктивного права.

21. Соціальна цінність суб'єктивного права.

22. Форми викладення правової норми у статтях нормативно-правових актів.

23. Дія нормативних актів у часі, у просторі та по колу осіб.

24. Співвідношення системи права і системи законодавства.

25. Реалізація норм права у сфері професійної діяльності органів внутрішніх справ.

26. Класифікація юридичних фактів.

27. Позитивна і ретроспективна юридична відповідальність: соціальне значення і співвідношення.

28. Функції та мета юридичної відповідальності.

29. Підстави для притягнення і звільнення від юридичної відповідальності.

30. Правові системи світу. Їх типологія та характеристика.

31. Правова система України та перспективи її розвитку.

32. Місце правової культури як одного з елементів національної правової системи.

34. Референдум – загальна характеристика

35. Виборча система: поняття, елементи.

36. Конституційні права та обов'язки особи.

37. Трудовий договір – характеристика.

38. Підстави і порядок розірвання трудового договору.

39. Особливості трудової діяльності неповнолітніх.

40. Цивільно - правові відносини: поняття, елементи і види.

41. Зобов'язальне право: поняття, підстави виникнення зобов'язань.

42. Кримінальне законодавство.

43. Поняття кримінального права.

44. Поняття і ознаки злочину.

45. Державна служба: поняття, правовий статус державних службовців.

46. Поняття, предмет і метод адміністративного права.

47. Адміністративні правовідносини.

48. Адміністративне деліктне право.
49. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.
50. Адміністративне судочинство.
51. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.
53. Майново-господарські зобов'язання та організаційно-господарські зобов'язання.
54. Екологічне право України: поняття, предмет, система.
55. Загальна характеристика земельного права.
56. Види земель та їх правовий статус.
57. Відповідальність за порушення земельного законодавства.
58. Конституційний контроль в Україні.
59. Суд присяжних.
60. Адвокатська етика.
61. Структура органів прокуратури.
62. Акти Конституційного Суду України.
63. Поняття та функції нотаріату.

4. Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Про міліцію: Закон України від 20.12.1990 // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1991. - № 4. – Ст. 20
3. Закон України від 25.03.1992 № 2229-ХІІ «Про Службу безпеки України» (zakon.rada.gov.ua)
4. Закон України від 16.05.2008 № 279-VI «Про Кабінет Міністрів України» (zakon.rada.gov.ua)
5. Закон України Про державну службу» від 16.12.1993 року (zakon.rada.gov.ua)
6. Закон України від 05.11.1991 № 1789-ХІІ «Про прокуратуру» (zakon.rada.gov.ua)
7. Закон України «Про адвокатуру» // Голос України від 29.01.1993.
8. Закон України «Про війська внутрішньої та конвойної охорони» // Голос України від 24.04.92. (Президент України; Указ від 25.05.2007 № 474/2007 Про приведення системи управління внутрішніми військами у відповідність із Конституцією України)

9. Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 04.10.2006 № 1383 «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України»
10. Указ Президента № 1284/98 «Про першочергові заходи з проведення в Україні адміністративної реформи» (Постанова ВРУ №2067-III від 02.11.2000 року);
11. Президент України; Указ, Концепція від 05.01.2005 № 1/2005 «Про Концепцію розвитку законодавства про державну службу» (zakon.rada.gov.ua)
12. Кабінет Міністрів України; Постанова, План від 18.03.2002 № 346 Про стан виконання Законів України «Про боротьбу з корупцією» та «Про державну службу» (zakon.rada.gov.ua)

Додаткова література

1. Балинська О.М., Гарасимів Т.З. Проблеми теорії держави і права: навч.-метод. посіб. / Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – Л.: ЛьвДУВС, 2008. – 320 с.
2. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності: Монографія. – К.: Атіка, 2004. – 296 с.
3. Венгеров А.Б. Теория государства и права: Учебник / А.Б. Венгеров. - 6-е изд., стереотип., учеб. - М.: Омега-Л, 2009. – 608 с.
4. Господарське законодавство України: правове регулювання господарських відносин: Збірник нормативних актів, Київ, 2007.
5. Жук Л.А., Жук І.Л., Неживець О.М., Белік Ю.В. Господарське законодавство України: Навч. посіб.- Київ: Кондор, 2007. - 718с
6. Гусарев С.Д., Олійник А.Ю., Слюсаренко О.Л. Теорія права і держави: навч. посібник / Київський національний ун-т внутрішніх справ. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. – 270 с.
7. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. / Р.А. Калюжний, С.М. Тимченко, Н.М. Пархоменко, С.М. Легуша. – К.: Видавець Паливода А.В., 2007. – 296 с. – (Бібліотека студента).
8. Земельне право: Підручник для студентів юрид. спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред В. І. Семчика, П. Ф. Кулинич, М.В. Шульги – К.: Ін Юре, 2008.

9. Земельне право України: Підручник / М.В. Шульга, Г. В. Анісімова, Н. О. Багай, А. П. Гетьман та ін., За ред. М. В. Шульги. – К.: Юрінком Інтер, 2004.
10. Зайчук О.В., Заєць А.П., Журавський В.С., Копиленко О.Л., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник / О.В. Зайчук (ред.), Н.М. Оніщенко (ред.). – 2-ге вид., переробл. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 688с.
11. Кельман М.С., Мурашин О.Г. Теорія держави і права (схеми, таблиці, поняття): Навчальний посібник. – К., 2006. – 127 с.
12. Ковалів М. Адміністративна діяльність. Навчальний посібник. –Київ, 2009, -432с.
13. Копиленко О.Л., Зайчук О.В., Заєць А.П., Журавський В.С., Оніщенко Н.М., Бобровник С.В. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції): навч. посіб. / МОН України. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 400 с.
14. Коталейчук С.П. Теорія держави та права: навч. посібник для підготовки до держ. іспитів. – К.: КНТ, 2009. – 320 с.
15. Кривоченко Л.М. Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальномукодексі України: монографія /Л.М. Кривоченко. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 120 с.
16. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник для студентів юрид. спец. вищ. закладів освіти М.І. Бажанов І, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.; За ред. професорів М.І.
17. Кримінальний кодекс України 2001 р.: проблеми застосування і перспек
Тиви удосконалення: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 7-8 квітня 2006 р.). В 2-х ч. – Львів, 2006. – Ч. 2– С. 249-254.
18. Лисенков С.Л. Загальна теорія держави і права. – К.: КНТ, 2006. – 355 с.
19. Малько А.В. Теория государства и права в схемах, определениях и комментариях :Учебноепособие /А. В. Малько; Институтгосударства и права РАН. Саратовскийфилиал. - Учеб. изд. -М.: Проспект, 2009. -140 с.
20. Мірошніченко А.М. Земельне право України: Підручник - Киев: АЛЕРТА, 2009.
21. Морозова Л.А. Теориягосударства и права: Учебник /Л.А. Морозова. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: Эксмо, 2009. - 477 с.

22. Ортинський В.Л., Грищук В.К., Мацько М.А., Буряк В.Я., Грищук О.В., Долинська М.С. Основи держави і права України: підручник. – К.: Знання, 2008. – 583с.
23. Осауленко О.І. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. для студентів ВНЗ / Київський національний університет внутрішніх справ. – К.: Істина, 2007. – 336 с.
24. Пастухова В. І. Господарське і трудове право: Навч. посібн. - Рівне: НУВГП, 2009. - 108с.-6,44
25. Пендюра М.М. Теорія держави і права: посіб. для підгот. до іспитів / Київський національний ун-т внутрішніх справ – К.: ТЕКСТ, 2008. – 188с.
26. Рассказов Л.П. Теория государства и права: Учебник для студентов вузов / Л.П. Рассказов. -2-е изд., учеб. - М.: Риор, 2009. – 463 с.
27. Самофалов Л.П., Старостюк А.В., Кононець Т.Л., Шилінгов В.С., Чернецька О.В. Теорія держави і права для підготовки до іспиту: навч. посіб. для студ. ВНЗ / В.С. Шилінгов (заг. ред.). – К.: КНТ, 2008. – 228с.
28. Серета Г.П., Стеценко С.Г. Проблеми теорії держави і права: Навчальний посібник у визначеннях та схемах. – К.: КНТ, 2009. – 184 с.
29. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підруч. – Х.: Еспада, 2006. – 776 с.
30. Стеценко С. Адміністративне право. – Київ, 2011. – 624с.
31. Теория государства и права / Авт. кол.: В.С. Афанасьев, В.К. Бабаев, В.М. Баранов и др.; Под ред. А.Г. Хабибулина, В.В. Лазарева. - 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ИД «Форум»; Инфра – М, 2009. – 620 с.
32. Теория государства и права: Учебник для вузов / В.Л. Кулапов, А.В. Малько; Саратовский филиал Института государства и права РАН; Саратовская государственная академия права. - М.: Норма, 2009. - 384 с.
33. Теория государства и права: Учебник / Н.И. Летушева, М.В. Летушева. - 5-е изд., стереотип., учеб. - М.: Издательский центр "Академия", 2009. - 208 с.
34. Теорія держави та права: Посіб. для підгот. до екзаменів / С.М. Тимченко, Р.А. Калюжний, Н.М. Пархоменко, С.М. Легуша.– К.: Вид. Паливода А.В., 2006.– 176 с.

Національний університет

водного господарства
та природокористування

35. Основи адміністративного судочинства в Україні: навч. Посібник за аг. Ред.. Н. Александрової, Р. Куйбіди. – Київ, 2006. – 526 с.

Національний університет
водного господарства
та природокористування